

Радни материјал 11: Оцењивање ЕДЦ/ХРЕ у школама

Демократија није спонтани феномен или аутоматски механизам. Она је, с једне стране, историјско достигнуће у старим демократијама, а с друге стране резултат дуготрајног процеса који зависи од о специфичне ситуације у одређеној земљи. Демократски ставови не настају сами од себе, већ их сваки појединац мора стећи кроз искуства у друштвеном контексту, у породици и у школи. Демократија се не може учити само у оквиру наставе ЕДЦ/ХРЕ. Она се мора развијати у свим формалним и неформалним структурама школе. Школа зато има кључну улогу у успостављању стабилног демократског друштва. Осим тога, „демократски уређена школа, која демократски функционише, неће само унапређивати ЕДЦ/ХРЕ и припремати своје ученике да постану ангажовани и демократски образовани грађани; она ће на тај начин постати и много срећнија, креативнија и успешнија установа”⁴⁷.

Рад школа се може оценити коришћењем одређених критеријума за утврђивање квалитета наставе ЕДЦ/ХРЕ, као и степена остварења и примене вредности људских права и демократије у школи. То је могуће коришћењем метода самовредновања.

За оцењивање ЕДЦ/ХРЕ у школама потребни су показатељи који одражавају различите аспекте школовања. Та три главна аспекта су:

- наставни план и програм, учење и подучавање;
- школска клима и етос;
- управљање и развој, то јест, школски систем.⁴⁸

Ови показатељи приказују ЕДЦ/ХРЕ као начело школске политике и организације и као педагошки процес.

У овом приручнику представљамо инструменте и алате за самовредновање школа, који укључују учеснике у школовању, а не само спољне оцењиваче. Самовредновање у овом контексту значи и посматрање вредновања као почетка процеса унапређења, а не нечега што је завршено.

За детаљнији опис процене рада школе у погледу демократског управљања види радне материјале од 12. до 18.

⁴⁷ Council of Europe (2007), *Democratic Governance of Schools*, Strasbourg, стр. 6.

⁴⁸ Council of Europe (2005), *Democratic Governance of Schools*, Strasbourg.